

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobkyně: Š. J.
zastoupena I. J.

proti
žalované: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
nám. T. G. Masaryka 5555, Zlín

o žalobě proti rozhodnutím rektora žalované ze dne 14. 12. 2015, čj. 2927/R/2015, a ze dne 11. 3. 2016, čj. 394/R/2016,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí rektora Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně ze dne 14. 12. 2015, čj. 2927/R/2015, se **odmítá**.
- II. Žaloba proti rozhodnutí rektora Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně ze dne 11. 3. 2016, čj. 394/R/2016, se **zamítá**.
- III. Ve vztahu k výroku I. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ve vztahu k výroku III. žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- V. Ve vztahu k výroku III. se žalované **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci, shrnutí obsahu rozhodnutí správních orgánů a dosavadní průběh řízení

1. Dne 1. 10. 2015 byl žalobkyni rozhodnutím děkana Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (dále jen „děkan“) vyměřen poplatek za studium ve výši 8 800 Kč za překročení standardní doby studia zvětšené o jeden rok, počínaje 18. 6. 2015. Tímto dnem započalo období prvních šesti měsíců nad standardní dobu, a za toto období byl poplatek vyměřen. Rozhodnutí přezkoumal rektor Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (dále jen „rektor“) a rozhodnutím ze dne 14. 12. 2015 čj. 2927/R/2015 poplatek neprominul a rozhodnutí potvrdil. Své rozhodnutí opřel o zjištění, že do doby studia žalobkyně se v souladu s ustanovením § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“), započítá i doba všech předchozích studií v bakalářských a magisterských programech, pokud byla ukončena jinak než řádně.
2. Dne 11. 1. 2016 byl žalobkyni rozhodnutím děkana vyměřen poplatek za studium ve výši 8 800 Kč za překročení standardní doby studia zvětšené o jeden rok. K překročení došlo počínaje dnem 18. 6. 2015, poplatek byl vyměřen za druhých šest měsíců nad standardní dobu, počínaje dnem 17. 12. 2015. Rektor v rámci přezkumu poplatků rozhodnutím ze dne 11. 3. 2016, čj. 394/R/2016 neprominul a rozhodnutí děkana potvrdil.
3. Žalobkyně dne 22. 3. 2016 doručila žalobu proti výše označeným rozhodnutím Okresnímu soudu ve Zlíně (dále jen „okresní soud“), který usnesením ze dne 9. 5. 2016 žalobkyni vyzval k odstranění nedostatků žaloby. Na základě doplněné žaloby okresní soud usnesením ze dne 1. 6. 2016 řízení zastavil, jelikož o věci jsou příslušné rozhodovat správní soudy, a poučil ji o možnosti podat žalobu u Krajského soudu v Brně (dále také „soud“). Usnesení nabylo právní moci dne 25. 6. 2016. Žalobu proti výše uvedeným rozhodnutím rektora doručila žalobkyně ke Krajskému soudu v Brně dne 13. 6. 2016.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

4. Žalobkyně napadla výše uvedená rozhodnutí rektora z následujících důvodů. Předně uvedla, že žalovaná chybně interpretovala § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, jelikož poplatek za překročení standardní doby studia vyměřila nejprve čtyřikrát v bakalářském programu B6209, (proti čemuž žalobkyně neprotestovala a poplatky zaplatila), a které ukončila řádně dne 1. 6. 2015. Následně jí opakovaně (podruhé) vyměřila poplatek v rámci magisterského studijního programu. Tato interpretace vede k porušení zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „antidiskriminační zákon“), ve věci přístupu ke vzdělání. K tomuto porušení by dle žalobkyně nedošlo, pokud by vyměření poplatku bylo uplatněno jen jednou v příslušném studijním programu a nikoliv dvakrát ve dvou zcela nezávislých navazujících programech, jakými jsou bakalářský a magisterský studijní program.

5. Žalobkyně uvedla, že pro právo vyžadovat poplatek je správné přijmout tezi, že bakalářský program je pouze jeden a měří se pouze doba strávená uvnitř tohoto programu, která v případě žalobkyně činila 6 let. Namítala, že nepovažuje za spravedlivé vycházet z předpokladu, že existuje množina nezávislých bakalářských studijních programů a na základě toho studenta diskriminovat.
6. Z uvedených důvodů požadovala žalobkyně zrušení napadených rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 4. 8. 2016 uvedla, že žalobkyně nepřestoupila z jednoho studia do druhého (nedošlo ke změně), ale první bakalářské studium oboru B6208 na vlastní žádost dne 26. 9. 2012 zanechala, tudíž je vedené jako neúspěšně ukončené. Druhé bakalářské studium oboru B6209 započala dne 19. 6. 2012. V rámci druhého bakalářského studia překročila standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok, tudíž jí byl vyměřen poplatek, který řádně hradila až do řádného ukončení bakalářského studia dne 1. 6. 2015.
8. Dále žalovaná upřesnila, že žalobkyně řádně ukončila pouze své druhé bakalářské studium, nicméně první bakalářské studium oboru B6208 bylo ukončeno jinak než řádně. Žalobkyně tvrdila, že jí poplatek byl vyměřen dvakrát (v rámci druhého bakalářského studia a v rámci navazujícího magisterského studia), nicméně žalovaná postupovala v souladu s § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a v souladu s tímto ustanovením vyměřila poplatek za překročení standardní doby studia. Dle tohoto ustanovení byla žalovaná povinna do doby studia započíst i dobu prvního bakalářského studia.
9. Žalovaná odkázala na znění § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách s účinností od 1. 9. 2016, dle kterého by v případě řádného ukončení studijního programu stejného typu nebyla doba předchozích neúspěšných studií započítána do celkové doby studia.
10. Zároveň odmítla porušení antidiskriminačního zákona, když úhrada školného posiluje odpovědnost studentů za vlastní studium a ukončování studia jinak než řádně je nežádoucím jevem, jelikož státu vznikají nadbytečné náklady, které v určitém smyslu přijdou na zmar.
11. Vzhledem k výše uvedenému navrhla žalovaná, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobkyně

12. V replice ze dne 11. 10. 2016 žalobkyně argumentovala zněním ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách účinném od 1. 9. 2016. Poukázala na to, že nejprve ukončila první bakalářské studium a následně řádně ukončila studijní program stejného typu (druhé bakalářské studium). Proto nelze dobu studia prvního bakalářského programu započítat do doby studia navazujícího magisterského programu.

V. Posouzení věci soudem

a) odmítnutí žaloby proti rozhodnutí čj. 2927/R/2015 a zaplacení soudního poplatku

13. Krajský soud v Brně **odmítl** žalobu proti rozhodnutí ze dne 14. 12. 2015, čj. 2927/R/2015, ve smyslu § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu

správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), jelikož se jednalo o opožděný návrh.

14. Dle ustanovení § 71 odst. 1 soudního řádu správního lze podat žalobu proti správnímu rozhodnutí do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Dle dodejky bylo uvedené rozhodnutí doručeno žalobkyni dne 18. 12. 2015. Ke dni podání žaloby k okresnímu soudu (22. 3. 2016) byla lhůta pro soudní přezkum tohoto rozhodnutí zmeškána.
15. Soud vybral od žalobkyně jeden soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, který z formálního hlediska vybral za řízení o žalobě, která byla odmítnuta. S ohledem na uskutečněný soudní přezkum druhého napadeného rozhodnutí (v podrobnostech viz níže) dospěl soud k závěru, že postup podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, by byl zcela formalistický, v rozporu s hospodárností soudního řízení a s účelem právní úpravy. Ač by formálně správně měl zaplacený soudní poplatek žalobkyni vrátit a vyzvat k zaplacení soudního poplatku ve stejné výši za druhé řízení o žalobě proti rozhodnutí, soud tak neučinil a již zaplacený soudní poplatek využil pro řízení o žalobě proti rozhodnutí čj. 394/R/2016. Z uvedených důvodů rozhodl, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku. Vycházel z §60 odst. 3 soudního řádu správního, podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

b) přezkum rozhodnutí čj. 394/R/2016

16. Krajský soud v Brně ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2016, čj. 394/R/2016, jakož i předcházející rozhodnutí děkana včetně řízení předcházející jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
17. Mezi účastníky je stěžejní spornou otázkou výklad § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Žalobkyně se domnívá, že výklad zastávaný žalovanou je diskriminačního charakteru, což žalovaná popírá.
18. Předně je třeba uvést, že soud ve smyslu § 75 odst. 1 soudního řádu správního rozhoduje dle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Novela č. 137/2016 Sb., která s účinností od 1. 9. 2016 změnila znění § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, není proto pro posouzení věci relevantní. Soud tedy vycházel ze znění zákona účinného před uvedenou novelou, které stanoví, že *do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně*.
19. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobkyně zahájila první bakalářské studium (B6208) dne 11. 6. 2009 a zanechala studium dne 26. 9. 2012. Ve smyslu zákona o vysokých školách se jedná o studium ukončené jinak než řádně. Druhé bakalářské studium (B6209) žalobkyně zahájila 19. 6. 2012 a úspěšně (řádně) ho ukončila 1. 6. 2015. Během tohoto studia překročila standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok (došlo k započtení předchozího bakalářského studia, které bylo ukončeno jinak než řádně), tudíž jí byly vyměřeny poplatky za studium.

20. Žalobkyně nesouhlasí s výkladem, dle kterého jí byl poplatek za studium vyměřen i v rámci navazujícího magisterského studia (N6209), což považuje za diskriminační. Ačkoliv soud rozumí úvaze, která žalobkyni k tomuto postoji vede, musí konstatovat, že tato úvaha nemá oporu v rozhodné zákonné úpravě. Pokud by snad daná právní úprava měla mít diskriminační charakter, musela by zakládat nerovnost adresátů práva bez legitimního opodstatnění na základě diskriminačních důvodů. To ovšem v daném případě soud neshledal.
21. Dle čl. 33 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) *mají občané právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.* Ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny se tohoto práva lze dovolávat pouze v mezích zákona, který ho provádí, jinými slovy *pouze v mezích zákona o vysokých školách.* Je tedy v zásadě věcí zákonodárce, jakým způsobem promítne právo na bezplatné vysokoškolské vzdělání do konkrétní zákonné podoby. K tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, čj. 7 As 46/2013-34.
22. Zákon o vysokých školách jasně definuje podmínky „bezplatného“ studia mimo jiné tím, že stanoví kritéria pro stanovení různých druhů poplatků spojených se studiem. Institut poplatku za prodlouženou dobu studia sleduje zájem státu na tom, aby k prodlužování studia docházelo v minimu případů. Institut započtení doby studia, které bylo ukončeno jinak než řádně, zvyšuje odpovědnost studentů za své studium a působí preventivně tak, aby minimálně docházelo k impulzivním změnám studijních oborů bez jejich řádného ukončení. Tyto instituty nelze považovat za diskriminační, jelikož se zakládají na uvedených legitimních důvodech a jejich konkrétní nastavení je v kompetenci zákonodárce. Vytvořená nerovnost studentů, na kterou žalobkyně poukazuje, se nezakládá na diskriminačních důvodech ve smyslu § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona.
23. Ač lze pochopit dojem žalobkyně, že vyměření poplatků za studium v rámci druhého bakalářského studia by mohlo „zhojit“ její předchozí bakalářské studium, které nebylo ukončeno řádně, a to by se tak již nezapočítalo do celkové doby studia v rámci navazujícího magisterského studia, tak zákonodárce do 1. 9. 2016 tuto možnost nepřipouštěl.

VI. Závěr a náklady řízení

24. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podanou žalobu jako nedůvodnou. Proto ji podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
25. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
26. Žalobkyně neměla v řízení o žalobě úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nevznikly náklady přesahující její běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno, dne 30. dubna 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Zuzanou Bystřickou ve věci

žalobkyně: Š. J.
zastoupena I. J.

proti

žalované: **Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně**
nám. T. G. Masaryka 5555, Zlín

o **žalobě proti rozhodnutí** rektora žalované ze dne 14. 12. 2015, čj. 2927/R/2015, a ze dne 11. 3. 2016, čj. 394/R/2016, opravným usnesením

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. dubna 2018 , č.j. 29Af 77/2013-20, se ve výroku č. IV. A V. opravuje tak, že správně zní:

IV. Ve vztahu k výroku II. žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

V. Ve vztahu k výroku II. se žalované **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve výroku označeným rozsudkem zdejší soud rozhodl následujícím způsobem:

- VI. Žaloba proti rozhodnutí rektora Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně ze dne 14. 12. 2015, čj. 2927/R/2015, se **odmítá**.
- VII. Žaloba proti rozhodnutí rektora Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně ze dne 11. 3. 2016, čj. 394/R/2016, se **zamítá**.
- VIII. Ve vztahu k výroku I. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IX. Ve vztahu k výroku III. žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- X. Ve vztahu k výroku III. se žalované **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Jak soud zjistil, ve výroku IV. a V. o nákladech řízení došlo k chybě v psaní, neboť bylo v obou případech na počátku věty chybně uvedeno „*Ve vztahu k výroku III.*“ Jedná se však o výroky o nákladech řízení, které se vztahují k výroku II. o zamítnutí žaloby.

Podle ust. § 54 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

S ohledem na skutečnost, že k chybě v psaní došlo ve výroku rozsudku, rozhodl soud podle ust. § 54 odst. 4 s.ř.s. tak, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno, dne 30. května 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu